

PROPUNERE DE POLITICĂ PUBLICĂ ALTERNATIVĂ
Programul Național de Creare a Comunității de Business Angels

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Instituția inițiatoare	Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Direcția Mediu de Afaceri
Formularea problemei	Unul din două „start-up-uri românești este pe piață de mai puțin de 12 luni”, iar „aproximativ o treime din start-up-uri nu reușește să atingă al doilea an de activitate”, menționează ediția din 2019 a Barometrului EY privind start-up-urile. Mai mult, proporția celor care au o vechime mai mare (2-3 ani) a scăzut până la 21% în 2019 de la 26% în 2017, după ce crescuse de la 17% în 2016, potrivit sondajului care a stat la baza barometrului EY. Cauzele cele mai răspândite pentru explicarea nivelului foarte mare a ratei mortalității firmelor sunt legate mai ales de mediul fiscal și de reglementare care s-a deteriorat în ultimul an în România. În România și în Cipru a fost înregistrată <i>cea mai scăzută pondere (sub 3%) a companiilor cu creștere rapidă de peste 12%</i>, potrivit celui mai recent raport UE privind IMM-urile. <i>Rata de supraviețuire scăzută a start-up-urilor românești după primii doi ani de activitate, numită metaforic valea morții pentru antreprenori, indică pe lângă mediul fiscal și de reglementare, o problemă de educație antreprenorială.</i> <i>Cazul României este menționat în rapoartele UE mai ales prin lipsa de coordonare a diferitelor strategii - de competitivitate, de reindustrializare, de inovare, de export, pentru IMM-uri și mediul de afaceri și a programelor de susținere financiară pentru IMM-uri , în vederea internaționalizării și a creșterii competitivității. Lipsa de corelare a creat premisele unui ecosistem antreprenorial românesc care suferă de fragmentare excesivă a intervențiilor de politici.</i> Romania este un inovator modest, ocupand ultimul loc in 2018 conform European Innovation Scoreboard, performanța in domeniul inovării scăzând cu 14,1%, raportat la cea a UE, față de 2010. Inovarea nu poate prospera in izolare, ecosistemul fiind un mediu facilitator in care antreprenorii și entități diferite pot lucra impreuna pentru găsirea unor soluții comune la provocările actuale.

	<i>Un ecosistem antreprenorial viabil necesită pe lângă un sistem de finanțare timpurie a afacerii și o comunitate solidă de investitori de tip business angel prin suportul de mentorat și networking pentru companiile în care investesc. Lipsa cunoașterii procesului prin care o idee bună se poate transforma într-o afacere de succes, sau know-how-ul necesar securizării accesului la clienți sau dezvoltării rețelelor de distribuție, constituie factori importanți în eșecul sau succesul unei afaceri, în afara problemei de finanțare. Eșecul de piață care justifică intervențiile de politici în ecosisteme imature reflectă nu numai un handicap al pieței de capital sau al procesului de finanțare al afacerilor din stadiile timpurii, ci și unul instituțional dat de lipsa comunității (networking gap), de abilități, cunoaștere.</i> Intervenția necesară este nu numai de a sprijini finanțarea ci mai ales de a facilita dezvoltarea unei culturi solide pentru afacerile aflate la acest nivel, de a transforma potențialii business angel într-o rețea, ca fundament solid al unei comunități reale. Există două tipuri de instrumente pentru management-ul comunității de BA: cele conduse de un investitor business angel, membru al rețelei sau cea condusă de un manager profesionist. Rețeaua, ca mecanism instituțional, are un buget propriu, având ca surse veniturile obținute din evenimentele organizate sau din susținerea de autoritățile publice.
Denumirea politicii publice	<i>Programul Național de Creare a Comunității de Business Angels</i>
Care sunt cauzele și efectele problemei?	În România, activitățile de finanțare de tip business angel nu sunt încă mature, ecosistemul fiind într-o fază incipientă, cuprinzând inițiative spontane locale care încearcă să ofere servicii de facilitare proprii rețelelor consacrate, de matchmaking între start-up-uri și investitori sau sprijinirea intervențiilor de reglementare a ecosistemului. Dintre cauzele indicate în procesul de consultare pentru lipsa de vizibilitate a comunității de business angel includ: • aversiunea față de risc a potențialilor business angel în condițiile existenței unor posibile investiții considerate mai sigure și încă generatoare de return-uri suficient de mari cum sunt cele imobiliare;

	• absența unui fond de co-investiții care să diminueze riscul pentru investitori, ceea ce nu stimulează activitatea BA; • faza incipientă de dezvoltare a rețelelor nu permit alocarea unor resurse suficiente asigurării unei continuități a activităților; • competiția incorectă din partea schemelor de granturi pentru antreprenoriat care nu au atașate obligații pentru antreprenori, fac mult mai dificilă activitatea BA. • lipsa pieței de exit, piața de capital românească fiind imatură și insuficient dezvoltată pentru IMM-urile inovative, fără suficiente rute de ieșire valabile; • lipsa culturii și cunoașterii antreprenoriale în privința investițiilor în afacerile aflate în stadiile incipiente de activitate.
Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei.	În studiul EBAN (2017) este evidențiat nivelul investițiilor realizate de investitori business angels (surprinse în statisticile disponibile). România ocupa locul 31 din 35 țări analizate la nivelul anului 2015, cu investiții de doar 1,3 milioane euro, fiind prezentată existența a 31 investitori business angel. În ceea ce privește raportul dintre nivelul investițiilor de acest tip și produsul intern brut, România ocupă ultimul loc din clasament. Unul din două „start-up-uri românești este pe piață de mai puțin de 12 luni”, iar „aproximativ o treime din start-up-uri nu reușește să atingă al doilea an de activitate”, menționează ediția din 2019 a Barometrului EY privind start-up-urile. Mai mult, proporția celor care au o vechime mai mare (2-3 ani) a scăzut până la 21% în 2019 de la 26% în 2017, după ce crescuse de la 17% în 2016, potrivit sondajului care a stat la baza barometrului EY. Cauzele cele mai răspândite pentru explicarea nivelului foarte mare a ratei mortalității firmelor sunt legate mai ales de mediul fiscal și de reglementare care s-a deteriorat în ultimul an în România.
Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?	Investitorii individuali business angels reprezintă cel mai mare furnizor de capital propriu în start-up-uri, după familie, prieteni și fondatori. Ei reprezintă cea mai importantă sursă de capital extern (în afară de familie, prieteni și fondatori) din Europa,

	reprezentând 67% (sau 6,7 miliarde EUR) din totalul investițiilor europene în startup-uri, în 2016. Deși acest lucru este remarcabil, trăsătura cu adevărat semnificativă a unui sistem de investitori individuali business angels, care funcționează bine, este că resursele financiare investite sunt "smart". Prin urmare, există un amplu spațiu de dezvoltare în acest domeniu în România. Unul dintre canalele care ar putea duce la o mai bună evidențiere a investițiilor de tip business angel este legat de simpla colectare a datelor privitoare la activitățile din domeniu ce au un caracter mai curând informal, nefiind surprinse în statisticile disponibile. Acțiunile cu adevărat importante însă se pot desfășura în zona stimulării energiilor antreprenoriale în acest domeniu. Studiul BAE (2015) precizează că <i>facilitățile fiscale sunt excelente dar trebuie să fie dublate de eforturi în direcția constituirii de comunități de investitori ca suport pentru un ecosistem în care principalul capital este încrederea</i>. Între exemplele de stimulente guvernamentale de natură non-fiscală, cele mai frecvente sunt cele referitoare la sprijinirea rețelelor de investitori business angels. Studiul BAE (2015) vizează activitatea în domeniul business angels în câteva țări europene – Austria, Belgia, Franța, Germania, Italia, Olanda, Portugalia, Scoția și Marea Britanie.
Scop	<i>Dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial facilitator dezvoltării afacerilor din fazele timpurii</i>
Obiective generale/ obiective specifice	<i>Dezvoltarea unei comunități și a unei culturi a investitorilor în afacerile aflate în stadii timpurii</i> Direcțiile majore de acțiune propuse în vederea atingerii scopului declarat sunt: <i>1. Crearea și consolidarea de rețele de investitori individuali business angels.</i> Acest obiectiv specific se estimează că poate fi atins prin parcurgerea a 5 etape intermediare distincte, respectiv: <i>1.1. Crearea și consolidarea rețelelor locale în România și integrarea IMM-urilor în clustere.</i>

	1.2. Crearea și susținerea capacității entităților de management a rețelelor locale în susținerea cooperării dintre investitorii membrii/potențiali business angels. 1.3. Susținerea activităților de vizibilizare și <i>popularizare a inițiativelor rețelelor de investitori.</i> 1.4. Susținerea activităților de internaționalizare. 1.5. Consolidarea și îmbunătățirea cadrului de monitorizare, evaluare și raportare a activității entităților de management a rețelelor. 2. Creșterea și consolidarea unei federații naționale a rețelelor de investitori individuali business angels Acest obiectiv general se estimează că poate fi atins prin parcurgerea a 4 etape intermediare distincte, respectiv: 2.1. Crearea și operaționalizarea unei Federații a comunității de business angels și a unor mecanisme-suport funcționale de asigurare a legăturii între rețelele locale de investitori și entitatea de reprezentare. 2.2. Creșterea capacității ecosistemelor antreprenoriale dezvoltate în regiunile geografice în care rețelele își desfășoară activitățile. 2.3. Crearea unui sistem de evaluare a performanțelor și susținerea excelenței entităților de management ale rețelelor componente. 2.4. Promovarea antreprenoriatului, spin-off-urilor și scale-up.
Beneficiari	Beneficiari direcți: <i>Entitățile de management ale rețelelor de business angels</i> Beneficiari indirecti: <i>Mediul de afaceri, ca beneficiari ai unui ecosistem facilitator al dezvoltării afacerilor din etapele timpurii, cu oportunități de internaționalizare și promovarea unor modele de business care să încurajeze scalarea afacerilor.</i>

	De asemenea, <i>autoritățile și instituțiile publice</i> cu responsabilități stabilite prin lege pentru implementarea politicilor subsecvente strategiilor de specializare inteligentă, inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice.		
	Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate		
Variante de soluționare	Varianta 1 Programul de integrare în rețele a investitorilor de tip business angels <i>Crearea rețelelor de investitori individuali business angels vor fi susținute printr-un program național care să ofere granturi anuale câștigate în urma unui proces competitiv care să susțină costurile administrative și condiționate de atingerea unor obiective de performanță (număr de investitori BA din rețea, sesiuni de training, investiții realizate).</i> Practic, prin raportare la obiectivele generale și obiectivele specifice propuse, implementarea acestei variate de soluționare ar presupune: - <i>Stabilirea cadrului partenerial în cadrul rețelelor</i> Atragerea IMM-urilor și investitorilor în rețele de business angels si consolidarea celor existente ca și	Impact 1 Economic Din punct de vedere al resurselor bugetare, implementarea prezentei variante presupune: - pe termen scurt, creșterea alocării de resurse publice pentru activități de analiză, reglementare, planificare și/sau organizare a secretariatului și Comisiei pentru derularea mecanismului de acordare a sprijinului financiar ; - pe termen mediu și lung, diminuarea alocării de resurse publice pentru activități de consiliere, informare, coordonare metodologică și acordare de asistență și suport în desfășurarea de	Buget estimat 1 3.315.000 RON în ipoteza în care vor fi susținute până la 10 rețele locale de investitori individuali business angels, pe durata a 3 ani, cu un suport de 70.000 / an /rețea. Pentru rețelele care au rezultate și activități cu depășirea condițiilor minimale, se poate mări alocarea cu partea variabilă, corespunzătoare îndeplinirii

	toate acțiunile aferente trebuie să respecte principiul european al parteneriatului și să implice consultări cu reprezentanți ai instituțiilor și autorităților competente naționale, regionale, locale, cu parteneri economici și sociali. <i>Măsurile de susținere a acestui obiectiv trebuie să constate:</i> • <i>investitorii business angel cunosc tehnicile necesare investițiilor în companiile aflate în primele etape ale afacerii;</i> • <i>investitorii formează comunități capabile să faciliteze schimbul de informații și evaluării oportunităților;</i> • <i>investitorii sunt actori recunoscuți și responsabili în ecosistemul antreprenorial;</i> • <i>statisticile sunt disponibile pentru toate activitățile relevante din sectorul investitorilor business angel.</i> Având în vedere considerațiile teoretice și situația de fapt din România, rețelele de investitori de tip business angels sunt acele comunități regionale care îndeplinesc simultan următoarele condiții:	activități specifice, monitorizare, control, evaluare, raportare. Pentru finanțarea activităților pe termen scurt se intenționează utilizarea cu prioritate a resurselor bugetare naționale. cu posibilitatea negocierii pentru viitoarea etapă de programare bugetară europeană a unui Program operațional care să includă alocare pentru programul de dezvoltare a comunităților de business angels. Mediu de afaceri/Social Din punct de vedere al impactului social, se estimează că varianta prezentată, în situația implementării, va conduce la o creștere a calității mediului de afaceri, ca beneficiar ai unui ecosistem facilitator al investițiilor de	unor indicatori de performanță referitori la nivelul investițiilor realizate de business angels prin intermediul rețelei în afaceri scalabile ale start-up-urilor (limita estimată este de 5 rețele de excelență care pot însuma partea fixă și cea variabilă): $70.000 \times 10 \text{ rețele} \times 3 \text{ ani} + 70.000 \times 5 \text{ rețele} \times 3 \text{ ani} = 3.150.000$
--	--	---	--

	• Au structură organizatorică corespunzătoare dezvoltării activităților de stabilire a obiectivelor, măsurilor instrumentale de atingere a acestora, planificare a activităților, existența resurselor necesare, indicatorilor de performanță și de evaluare; • Trebuie să conțină un număr minim de investitori inițiali, cu obligativitatea de dezvoltare a rețelei, stabilită prin obiectivele anuale; • Să existe un acord de parteneriat care să menționeze succint principalele obiective strategice ale rețelei; • Să desemneze, după constituire, o Entitate de Management a rețelei, cu personalitate juridică. • intensitatea activității rețelei din anul precedent, pentru rețelele deja create și care constă în număr de proiecte de afaceri primite, numărul proiectelor prezentate investitorilor, nivelul investițiilor angajate contractual, numărul activităților de informare și diseminare în cadrul comunității	tip business angels, cu oportunități de internaționalizare și promovarea unor modele de business care să încurajeze scalarea afacerilor. <i>Impact așteptat: între 6 și 10 rețele de BA ar putea fi create, mai ales în orașele mari, cu o capacitate de agregare de 200-300 de investitori care ar deveni o componentă importantă a ecosistemului.</i> Programul de training pentru managerii de rețea și business angels vor fi organizate pentru sprijinirea dezvoltării culturii antreprenoriale. ESIL proiect finanțat de Comisia Europeană reprezintă un model de program de dezvoltare a capacității rețelelor de business angels. De asemenea, autoritățile și instituțiile publice cu responsabilități stabilite prin lege pentru implementarea politicilor subsecvente strategiilor de specializare inteligentă, inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice.	
--	---	--	--

	de business privind oportunitățile de investiții, numărul sesiunilor de matchmaking sau pitching; • activități de mentorat și training pentru antreprenori aflați în fazele timpurii ale afacerii; • realizarea și menținerea activă a unui site web al rețelei; • recrutarea și menținerea cel puțin a unui manager de rețea (echipă de management) ca angajați al Entității de management. • centralizează și furnizează datele și informațiile activităților către Direcția Mediu de Afaceri din cadrul MEEMA. Programul va fi susținut din bugetul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, în primă fază printr-un acord valabil pentru un termen de trei ani. Creditele bugetare acordate vor fi împărțite în două componente:		
--	---	--	--

	• parte fixă: 70.000 lei / an pentru un proiect de creare a unei rețele de BA, corespunzător îndeplinirii unui set minimal de criterii și activități; • parte variabilă: până la o limită suplimentară de 70.000 lei / an, corespunzătoare îndeplinirii unor indicatori de performanță referitori la nivelul investițiilor realizate de business angels prin intermediul rețelei în afaceri scalabile ale start-up-urilor. Sesiunile de training pentru managerii de rețea de business angels care se referă la dezvoltarea abilităților de atragere și recrutare a potențialilor investitori, activităților de management. De asemenea, sesiuni de training dedicate investitorilor, inclusiv sesiunile de mentorat pentru antreprenorii aflați în fazele timpurii ale afacerii. Sesiunile de training vor avea un buget global de 500.000 lei. Programul propus va respecta prevederile legislației privind ajutorul de stat și va avea impact favorabil asupra volumului și consolidării clusterelor din România.		
--	--	--	--

	Din punct de vedere al <i>eficienței</i> (văzută ca raport între rezultatele obținute și eforturile depuse în vederea obținerii respectivelor rezultate) și al <i>eficacității</i> (văzută ca raport între rezultatele estimate și cele efectiv obținute), varianta descrisă: - este în măsură a conduce la atingerea scopului propunerii de politică publică; - corespunde obiectivelor și direcțiilor de acțiune asumate prin documente strategice relevante, precum Horizon 2020, Strategia națională pentru IMM-uri, facilitează implementarea recomandărilor în domeniu și integrează în cea mai mare măsură opiniile exprimate de partenerii de dialog social, respectiv de beneficiarii direcți ai normelor; - implică o serie de costuri asociate creării noului sistem, costurile de funcționare nediferind substanțial de cele actuale. Din punct de vedere al <i>fezabilității administrative</i>, principalele riscuri implicate de implementarea variantei descrise și care pot conduce la neobținerea rezultatelor estimate sunt generate de:		
--	---	--	--

	- capacitatea limitată de monitorizare și evaluare a Direcției Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; - constrângerile de natură financiară ale Direcției Mediu de Afaceri din cadrul MEEMA.		
	Varianta 2 Programul Național de Creare a Comunității de Business Angels Practic, prin raportare la obiectivele generale și obiectivele specifice propuse, implementarea acestei variate de soluționare ar presupune: <i>Crearea comunității de business angels va fi susținută printr-un program național care să ofere granturi anuale câștigate în urma unui proces competitiv care să susțină costurile administrative și condiționate de atingerea unor obiective de performanță (număr de investitori BA din rețea, sesiuni de training, investiții realizate) în vederea sprijinirii constituirii unei Federații a Rețelelor de Investitori de tip business angels.</i>	Impact 2 Economic Din punct de vedere al resurselor bugetare, implementarea prezentei variante presupune: - pe termen scurt, creșterea alocării de resurse publice pentru activități de analiză, reglementare, planificare și/sau organizare a secretariatului și Comisiei pentru derularea mecanismului de acordare a sprijinului financiar ; - pe termen mediu și lung, diminuarea alocării de resurse publice pentru activități de consiliere, informare, coordonare metodologică și acordare de	Buget estimat 2 4.250.000 RON în ipoteza în care vor fi susținute până la 10 rețele locale de investitori individuali business angels, pe durata a 3 ani, cu un suport de 70.000 / an /rețea. Pentru rețelele care au rezultate și activități cu depășirea condițiilor minimale, se poate mări alocarea cu partea variabilă, corespunzătoare îndeplinirii

	Constituirea Federației este necesară pentru acoperirea unor activități partenieriale care să includă: • reprezentarea comunității de investitori în relație cu autoritățile centrale și locale ale administrației publice și cu alți stakeholderi; • rol de partener în consultările cu prilejul propunerilor de modificări normative și reglementări cu impact asupra ecosistemului antreprenorial; • rol de reprezentare la evenimentele internaționale; • rol de nod de rețea (matchmaking) între comunitățile internaționale și cele locale; • promovarea bunelor practici internaționale în România; • construirea bazelor de date și realizarea de statistici privind activitatea întregii comunități de afaceri; • rol metodologic în elaborarea modelelor de acorduri de realizare a investițiilor și de asumare a calității de acționar în companiile aflate în fazele timpurii ale afacerii, coduri de conduită.	asistență și suport în desfășurarea de activități specifice, monitorizare, control, evaluare, raportare. Pentru finanțarea activităților cheltuielile vor fi suportate din bugetul MEEMA dedicat <i>Programului Național de Creare a Comunității de Business Angels</i>. Mediu de afaceri/Social Din punct de vedere al impactului social, se estimează că varianta prezentată, în situația implementării, va conduce la o creștere a calității mediului de afaceri, ca beneficiar ai unui ecosistem facilitator al investițiilor în afacerile aflate în fazele timpurii, cu oportunități de internaționalizare și promovarea unor modele de business care să încurajeze scalarea afacerilor. De asemenea, autori-	unor indicatori de performanță referitori la nivelul investițiilor realizate de business angels prin intermediul rețelei în afaceri scalabile ale start-up-urilor (limita estimată este de 5 rețele de excelență care pot însuma partea fixă și cea variabilă): $70.000 \times 10 \text{ rețele} \times 3 \text{ ani} + 70.000 \times 5 \text{ rețele} \times 3 \text{ ani} = 3.150.000$ Pentru sprijinirea constituirii Federației rețelilor de investitori individuali business angels va fi alocat un buget de 170.000 lei anual, con-
--	--	---	--

	• promovarea sesiunilor internaționale de training relevante inclusiv invitarea unor experți de renume. • sprijin și suport pentru crearea altor rețele de business angels. • certificarea investitorilor business angels în privința reputației și comportamentului etic de afaceri pe baza recomandărilor rețelelor locale; pe de o parte, măsura va susține creșterea încrederii în investitorii de tip business angel iar, pe de altă parte, va responsabiliza rețelele locale de a construi un brand care să nu fie afectat de eventuale încălcări ale comportamentului etic. Crearea unei mase critice de investitori în rețelele de business angel va crea noi oportunități și va susține maturizarea ecosistemului antreprenorial prin atragerea de noi investitori stimulați de rate de profit superioare oferite de scalarea unor afaceri cu potențial superior altor tipuri de plasamente.	tățile și instituțiile publice cu responsabilități stabilite prin lege pentru implementarea politicilor subsecvente strategiilor de specializare inteligentă, inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice.	diționat de realizarea setului minim de activități (170.000 x 3 ani = 510.000 lei). Un buget global de 500.000 lei prevăzut pentru activitățile de mentorat și training dedicate managerilor de rețea și viitorilor traineri în vederea constituirii unei mase critice de mentori de afaceri, cu un minim de sesiuni de mentorat și training prevăzute pentru firecare rețea.
--	--	---	---

	Stabilirea cadrului partenerial în cadrul rețelelor locale de business angels Măsurile de susținere a acestui obiectiv ar trebui să constate: • investitorii business angel cunosc tehnicile necesare investițiilor în companiile aflate în primele etape ale afacerii; • investitorii formează comunități capabile să faciliteze schimbul de informații și evaluării oportunităților; • investitorii sunt actori recunoscuți și responsabili în ecosistemul antreprenorial; • statisticile sunt disponibile pentru toate activitățile relevante din sectorul investitorilor business angel. Având în vedere considerațiile teoretice și situația de fapt din România, rețelele de investitori de tip business angels sunt acele comunități regionale care îndeplinesc simultan următoarele condiții: • Au structură organizatorică corespunzătoare dezvoltării activităților de stabilire a obiective-		
--	---	--	--

	lor, măsurilor instrumentale de atingere a acestora, planificare a activităților, existența resurselor necesare, indicatorilor de performanță și de evaluare; • Trebuie să conțină un număr minim de investitori inițiali, cu obligativitatea de dezvoltare a rețelei, stabilită prin obiectivele anuale; • Să existe un acord de parteneriat care să menționeze succint principalele obiective strategice ale rețelei; • Să desemneze, după constituire, o Entitate de Management a rețelei, cu personalitate juridică. • intensitatea activității rețelei din anul precedent, pentru rețelele deja create și care constă în număr de proiecte de afaceri primite, numărul proiectelor prezentate investitorilor, nivelul investițiilor angajate contractual, numărul activităților de informare și diseminare în cadrul comunității de business privind oportunitățile de investiții,		
--	---	--	--

	numărul sesiunilor de matchmaking sau pitching; • activități de mentorat și training pentru antreprenori aflați în fazele timpurii ale afacerii; • realizarea și menținerea activă a unui site web al rețelei; • recrutarea și menținerea cel puțin a unui manager de rețea (echipă de management) ca angajați al Entității de management. • centralizează și furnizează datele și informațiile activităților către Direcția Mediu de Afaceri din cadrul MEEMA. Programul va fi susținut din bugetul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, în primă fază printr-un acord valabil pentru un termen de trei ani. Creditele bugetare acordate vor fi împărțite în două componente:		
--	---	--	--

	• parte fixă: 70.000 lei / an pentru un proiect de creare a unei rețele de BA, corespunzător îndeplinirii unui set minimal de criterii și activități; • parte variabilă: până la o limită suplimentară de 70.000 lei / an, corespunzătoare îndeplinirii unor indicatori de performanță referitori la nivelul investițiilor realizate de business angels prin intermediul rețelei în afaceri scalabile ale start-up-urilor. Sesiunile de training pentru managerii de rețea de business angels care se referă la dezvoltarea abilităților de atragere și recrutare a potențialilor investitori, activităților de management. De asemenea, sesiuni de training dedicate investitorilor, inclusiv sesiunile de mentorat pentru antreprenorii aflați în fazele timpurii ale afacerii. Sesiunile de training vor avea un buget global de 500.000 lei. Principiile aplicabile acestui cadru partenerial sunt următoarele: respectarea guvernantei pe mai multe niveluri, valorificarea experienței, a bunelor practici și a		
--	---	--	--

	know-how-ului partenerilor relevanți, valorificarea resurselor și competențelor profesionale regionale, asigurarea asumării de către toate părțile implicate a intervențiilor programate. Programul propus va respecta prevederile legislației privind ajutorul de stat și va avea impact favorabil asupra volumului și consolidării clusterelor din România. Din punct de vedere al <i>eficienței</i> (văzută ca raport între rezultatele obținute și eforturile depuse în vederea obținerii respectivelor rezultate) și al <i>eficacității</i> (văzută ca raport între rezultatele estimate și cele efectiv obținute), varianta descrisă: - este în măsură a conduce la atingerea scopului propunerii de politică publică, o legislație unificată și un management unitar în domeniul prevenirii corupției, a comportamentelor non-etice și lipsite de integritate în rândul personalului din administrația publică, diminuând considerabil riscurile asociate unei abordări secvențiale, în care atribuții și activi-		
--	---	--	--

	tăți specifice aceluiași domeniu și circumscrise acestorași obiective sectoriale sunt exercitate/ desfășurate în mod diferit și fără (sau cu o minimă) legătură între ele; - corespunde obiectivelor și direcțiilor de acțiune asumate prin documente strategice relevante, precum Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020, Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020 și Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 facilitează implementarea recomandărilor în domeniu și integrează în cea mai mare măsură opiniile exprimate de partenerii de dialog social, respectiv de beneficiarii direcți ai normelor; - implică o serie de costuri asociate creării noului sistem, costurile de funcționare nediferind substanțial de cele actuale. Din punct de vedere al <i>fezabilității administrative</i>, principalele riscuri implicate de implementarea variantei		
--	--	--	--

	descrise și care pot conduce la neobținerea rezultatelor estimate sunt generate de: - capacitatea limitată de monitorizare și evaluare a Direcției Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; - constrângerile de natură financiară ale Direcției Mediu de Afaceri din cadrul MEEMA.		
	Varianta 3 Actualizarea cadrului legal reprezentat de Legea 120/2015 privind stimularea investitorilor individuali-business angels, eliminarea prioritara a deficiențelor privind forma reglementării, cu păstrarea modalităților actuale de definire a statutului și rolului investitorului individual-business angels, însoțită de o clarificare/detaliere corespunzătoare a normelor referitoare la activitatea acestuia Practic, prin raportare la obiectivele generale și obiectivele specifice propuse, implementarea acestei variate de soluționare ar presupune:	Impact 3 Economic Din punct de vedere al resurselor bugetare, implementarea prezentei variante presupune: - pe termen scurt, creșterea alocării de resurse publice pentru activități de analiză, reglementare, planificare și/sau organizare de instruire specializate, informare și consultare, conform estimărilor bugetare; - pe termen mediu și lung, diminuarea alocării de resurse publice pentru	Buget estimat 3 500.000 RON

	- o reanalizare a modalităților de definire a atribuțiilor instituțiilor implicate, din Legea nr. 120/2015 privind stimularea investitorilor individuali-business angels; - redefinirea și/sau completarea cadrului normativ și procedural secundar, destinat facilitării îndeplinirii atribuțiilor specifice în domeniul investitorilor individuali business angels, monitorizării și controlului respectării normelor, respectiv detalierii modalităților de exercitare a acestora; - organizarea și desfășurarea de programe de mentorat adaptate nevoilor grupului-țintă format din investitori individuali; - adaptarea tuturor activităților destinate atingerii celorlalte obiective specifice la particularitățile actualului sistem, în forma sa revizuită. Din punct de vedere al eficienței (văzută ca raport între rezultatele obținute și eforturile depuse în vederea obținerii respectivelor rezultate) și al eficacității (văzută ca raport între rezultatele estimate și cele efectiv obținute), varianta descrisă:	activități de consiliere, informare, coordonare metodologică și acordare de asistență și suport în desfășurarea de activități specifice, monitorizare, control, evaluare, raportare. Pentru finanțarea activităților pe termen scurt se intenționează utilizarea cu prioritate a resurselor aprobate prin proiectul „<i>Creșterea capacității administrative a Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat de dezvoltare și implementare a sistemului de politici publice bazate pe dovezi</i>”, SIPOCA 5 Pentru finanțarea activităților pe termen mediu și lung, cheltuielile vor fi suportate din bugetul autorităților și instituțiilor publice direct implicate (și care finanțează în prezent desfășurarea activităților specifice).	
--	--	---	--

	- este în măsură a conduce la atingerea scopului propunerii de politică publică, o definiție mai clară și mai detaliată a modalităților de exercitare a atribuțiilor specifice în domeniul investițiilor business angels, monitorizării și controlului respectării normelor fiind susceptibilă a genera la persoanele direct vizate o capacitate mai ridicată de aplicare a legii în spiritul și litera acesteia; - corespunde obiectivelor și direcțiilor de acțiune asumate prin documente de planificare strategică relevante, precum Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020, integrează o serie de opinii exprimate de partenerii de dialog social, respectiv de beneficiarii direcți ai normelor; - permite o mai bună gestionare a activității de investiționale și monitorizare a respectării normelor de conduită, în primul rând prin clarificarea unor aspecte ce țin de organizarea și desfășurarea acesteia		
--	---	--	--

	și crearea premiselor pentru uniformizarea practici- lor instituționale; - implică o serie de costuri asociate revizuirii actua- lului sistem, costurile de funcționare nediferind substanțial de cele actuale.		
Procesul de consultare	Organizații/instituții consultate: a) autorități și instituții publice b) reprezentanți ai societății civile: • Uniunea Generală a Industriașilor din România • Blocul Național Sindical • Fundația ANA • Clustero - Asociația Clusterelor din România • Business Angel Network România • Fundația Adam Mădălin • Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricul- tură Constanța • Camera de Comerț și Industrie București • Centrul de Dezvoltare SMART Galați • Patronatul Tinerilor Întreprinzători din Regiunea de Sud-Est	Rezultatul consultării: În urma consultărilor succesive, baza de fundamentare a propunerii a fost îmbunătățită. Urmare a îmbunătățirii bazei de fundamentare, precum și a rezultatului consultărilor directe, obiectivele și variantele de soluționare propuse au fost redefinite astfel încât să se asigure un răspuns cât mai relevant problemelor care au condus la necesitatea inițierii politicii publice. De asemenea, rezultatul consultărilor directe a permis și realizarea unei evaluări mai realiste a fezabilității propunerilor înaintate cu titlu de variante de soluționare, respectiv de variantă recomandată.	

	• Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență • Asociația Producătorilor de Materiale de Construcții din România • Federația Patronală IMM • Sindicatul Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca • Centrul pentru Resurse Civice • Asociația ProDemocrația Botoșani • Asociația Elizabeth • Breasla Constructorilor Iași		
Varianta de soluționare recomandată	Varianta 2 Prezentarea variantei Programul Național de Creare a Comunității de Business Angels Practic, prin raportare la obiectivele generale și obiectivele specifice propuse, implementarea acestei variante de soluționare ar presupune: <i>Crearea comunității de business angels va fi susținută printr-un program național care să ofere granturi anuale câștigate în urma unui proces competitiv care să</i>	Termene preconizate de realizare Conform planului de acțiuni	Buget estimat 4.250.000 RON

	<i>susține costurile administrative și condiționate de atingerea unor obiective de performanță (număr de investitori business angels din rețea, sesiuni de training, investiții realizate) în vederea sprijinirii constituirii unei Federații a Rețelelor de Investitori de tip business angels.</i> Beneficii/riscuri Fiecare dintre cele 3 variante de soluționare prezentate a fost evaluată prin prisma 6 criterii distincte, varianta recomandată fiind selectată în urma corelării rezultatelor obținute, după cum urmează: <table> <tr> <th>Criteriu de evaluare</th><th colspan="3">Apreciere calitativă pe o scală de la 1 (=minim) la 3 (=maxim)</th></tr> <tr> <td>Costuri (financiare, de resurse umane, informaționale și de timp) – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 1</i></td><td>3</td><td>2</td><td>1</td></tr> </table>	Criteriu de evaluare	Apreciere calitativă pe o scală de la 1 (=minim) la 3 (=maxim)			Costuri (financiare, de resurse umane, informaționale și de timp) – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 1</i>	3	2	1		
Criteriu de evaluare	Apreciere calitativă pe o scală de la 1 (=minim) la 3 (=maxim)										
Costuri (financiare, de resurse umane, informaționale și de timp) – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 1</i>	3	2	1								

	Eficiență – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 3</i>	2	3	1		
	Eficacitate – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 3</i>	3	2	1		
	Fezabilitate administrativă – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 3</i>	1	2	3		
	Sustenabilitate – <i>varianta ideală este cea marcată distinct și care corespunde valorii 3</i>	3	2	1		
	Riscuri generate de capacitatea de implementare a inițiatorului – <i>varianta ideală este</i>	3	2	1		

	cea marcată distinct și care corespunde valorii 1 <i>Varianta 1</i>, deși prezintă cel mai înalt nivel de eficiență și eficacitate, este discutabilă din perspectiva costurilor implicate, fezabilității administrative și riscurilor generate de capacitatea de implementare a inițiatorului. <i>Varianta 3</i>, deși prezintă nivelul cel mai redus de costuri de implementare și de riscuri generate de capacitatea de implementare a inițiatorului, respectiv nivelul cel mai ridicat de fezabilitate administrativă, este discutabilă din perspectiva eficienței, eficacității, și sustenabilității. Astfel, întrucât variantele 1 și 3 de soluționare sunt situate în egală măsură la extreme, ca variantă recomandată a fost selectată <i>varianta 2</i>, unde beneficiile (avantajele) considerate au fost: - Din punct de vedere al costurilor, acestea sunt în mare măsură exclusiv administrative, și preponderent (cel puțin pentru faza inițială, de creare a siste-		
--	--	--	--

	mului și a mecanismelor-suport) generate la inițiator. Mai mult, în ipoteza inițierii implementării proiectului . - Raportat la costuri, deși nu se situează la nivelul maxim în ceea ce privește eficacitatea, fezabilitatea administrativă și sustenabilitatea, măsurile preconizate sunt considerate de natură a conduce la atingerea scopului propunerii odată cu trecerea perioadei de acomodare la noul sistem, la îndeplinirea obiectivelor odată cu finalizarea fiecăreia dintre etapele intermediare și la rezolvarea, într-o măsură relevantă, a problemelor identificate. De menționat este și faptul că în situația preluării recomandărilor privind inițierea unei actualizări corespunzătoare a cadrului normativ și instituțional, calitatea rezultatelor preconizate va fi substanțial și direct proporțional îmbunătățită. - Prin prisma experienței de reglementare, monitorizare, evaluare DMA deține expertiza și competențele necesare atât modificării cadrului general privind normele metodologice ale programului și		
--	---	--	--

	completării cadrului normativ și procedural subsecvent, cât și acordării de coordonare și suport în implementare corectă a noilor reguli Impact detaliat <i>Din punct de vedere al resurselor bugetare,</i> implementarea prezentei variante implică finanțarea de activități atât pe termen scurt (12 luni, pentru parcurgerea tuturor etapelor corespunzătoare creării și implementării unui nou sistem), cât și pe termen mediu și lung (în perioada post-implementare, când se așteaptă ca MEEMA să susțină, în mod similar sistemului actual, din resurse proprii, atât activitățile de finanțare, cât și activitățile-suport destinate monitorizării și evaluării proiectelor depuse, iar pe de altă parte, a beneficiarilor activităților). Într-o fază inițială, circa 98% din costurile aferente fundamentării procesului decizional, respectiv organizării și derulării formărilor și informărilor pe categorii de grupuri-țintă vor fi acoperite din fonduri special prevăzute în acest scop.		
--	--	--	--

	Pe cale de consecință, concluzia care se impune este aceea că implementarea variantei nu va genera costuri suplimentare relevante pentru administrația publică în ansamblul său. <i>În plan social</i>, pornind de la cele menționate în cadrul secțiunii dedicate prezentării variantelor de soluționare, inițiativa se preconizează a conduce la o dezvoltare a relației parteneriale din piață prin intermediul structurilor moderne de sprijin a afacerilor care să vizeze în special consolidarea infrastructurii și a capacităților de dezvoltare a excelenței în activitatea rețelelor de business angels, a promovării centrelor de competență. De asemenea, preocuparea întreprinderilor partenere și a entităților de management a rețelelor pentru dezvoltarea de legături și sinergii între firme, investitori individuali business angels, crearea de rețele și de grupuri și acțiunilor de validare a metodelor de mentorare și scalare a afacerilor. Realizarea unor proiecte de succes în domeniile investițiilor business angels, poate conduce inclusiv la creșterea numărului de colaborări și schimb		
--	---	--	--

	de bune practici în cadrul mediului de business și reorientarea unei proporții semnificative din plasamentele alternative care acum există, inclusiv în domeniul imobiliar, spre investițiile în dezvoltarea start-up-urilor. Nu în ultimul rând, trebuie subliniată și efectul în privința unei orientări mai pronunțate către beneficiar/rețele de business angels, ceea ce se presupune, de asemenea, a conduce pe termen mediu și lung la o îmbunătățire semnificativă a imaginii administrației și serviciilor publice, precum și a modalităților de percepție a relaționării dintre Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și mediul economic (în sens restrâns), respectiv dintre autoritățile publice și public (în sens larg). Grupuri vizate Implementarea prezentei variante de politică publică vizează: • <i>Entitățile de management ale rețelelor de business angels</i>		
--	--	--	--

	• <i>Mediul de afaceri</i>, ca beneficiari ai unui ecosistem facilitator al dezvoltării afacerilor, cu oportunități de internaționalizare și promovarea unor modele de business care să încurajeze scalarea afacerilor. • Autoritățile și instituțiile publice cu responsabilități stabilite prin lege pentru implementarea politicilor subsecvente strategiilor de dezvoltarea a IMM-urilor, specializare inteligentă, inovării, cercetării și dezvoltării tehnologice. • cetățenii, ca beneficiari ai serviciilor publice, prin raportare la rolul administrației publice și al serviciilor publice, aceștia vor constitui, la finalul implementării, beneficiarii finali ai atingerii scopului propunerii de politică publică. Modalități și termene de monitorizare/evaluare Implementarea propunerii de politică publică va fi monitorizată/evaluată după cum urmează:		
--	--	--	--

	- în primele 24 luni de la demararea activităților, pe baza procedurilor specifice corespunzătoare sistemului de monitorizare/evaluare a implementării proiectelor finanțate din fonduri europene; - anual, pe baza sistemului de monitorizare a implementării Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România – Orizont 2020. Rezultatele și concluziile evaluării finale se vor obține prin analiza comparativă, la momente succesive, a datelor și informațiilor specifice fiecăruia dintre cele 2 sisteme de monitorizare indicate. Indicatori de performanță Conform particularităților fiecăruia dintre sistemele de monitorizare indicate, indicatorii urmăriți vor fi: <table><tr><td><i>Sistem de monitorizare utilizat ca termen de referință</i></td><td></td><td><i>Indicatori</i></td></tr><tr><td>Sistemul de monitorizare a</td><td></td><td>- Număr de rețele de business angels;</td></tr></table>	<i>Sistem de monitorizare utilizat ca termen de referință</i>		<i>Indicatori</i>	Sistemul de monitorizare a		- Număr de rețele de business angels;		
<i>Sistem de monitorizare utilizat ca termen de referință</i>		<i>Indicatori</i>							
Sistemul de monitorizare a		- Număr de rețele de business angels;							

	implementării Programului Național de creștere a com- petitivității economice a clusterelor		- Valoarea investițiilor în start-up-uri / scale up; - Creșterea cifrei de afaceri a afacerii; - Număr de rețele de business angels care au beneficiat de susținere financiară; - număr activități internaționalizare; - număr activități de mentorat și training; - număr servicii de asistență tehnică pentru entitățile de management ale clusterelor (consultanță, training, excelență în management);		
--	---	--	---	--	--

			- stadiul de dezvoltare și viabilitatea modelului de business; - rata de creștere a cifrei de afaceri și profitului start-up/scale-up: - număr de participanți la sesiunile de mentorat/training antreprenorial; - număr de spin-off-uri din universități;		
--	--	--	---	--	--

PLAN DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA VARIANTEI RECOMANDATE

Activitate necesară implementării	Termen de realizare	Responsabil		Buget	Rezultate	Raport de monitorizare	Raport de evaluare
Modificarea Legii nr. 120/2015 privind stimularea investitorilor individuali-business angels	12 luni începând cu data adoptării propunerii de politică publică	Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri		4.250.000 RON	- Evaluarea implementării Programului de creștere a competitivității produselor industriale 1 analiză a nevoilor de reglementare	Raport semestrial	Raport anual

					1 proiect de act normativ de modificare și completare a Legii 120/2015		
<i>Ordin al ministrului economiei pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis „Sprijin acordat pentru implementarea Programului de creștere a competitivității economice a clusterelor</i>	12 luni începând cu data adoptării propunerii de politică publică	Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri		Conform sumelor prevăzute anual în bugetul dedicat al Ministerului Economiei	Conform sumelor prevăzute anual în bugetul dedicat al Ministerului Economiei	Raport semestrial	Raport anual
Crearea sau, după caz, modificarea mecanismelor-suport de aplicare a	12 luni începând cu data intrării în	MEEMA		Conform sumelor prevăzute		Raport semestrial	Raport anual

noului cadru normativ (criterii de eligibilitate ale solicitanților, Comisia de evaluare și selecția proiectelor)	vigoare a cadrului normativ general aplicabil			anual în bugetul dedicat al Ministerului Economiei			
Monitorizarea aplicării cadrului normativ modificat și completat, și a mecanismelor-suport asociate	Permanent, până la finalul anului 2021	DMA MEEMA			-6 rapoarte semestriale de monitorizare a implementării programului - 2 rapoarte anuale privind eficiența și eficacitatea programului	Raport semestrial	Raport anual
Evaluarea implementării politicii publice	Semestrul II 2021	DMA MEEMA			- 1 raport de evaluare, conținând analiza principalelor modificări efectiv realizate, rezultatele obținute până la data evaluării prin raportare la	-	Septembrie 2022

					scopul și obiectivele politicii publice, precum și eventuale propuneri de îmbunătățire ulterioară a sistemului		
--	--	--	--	--	--	--	--